ETMK-ENTAK 2025 YILI AKREDİTASYON DEĞERLENDİRMELERİ TEMATİK ANALİZ RAPORU

1. Giriş

YÖKAK'ın 21.12.2022 tarihli Kurul kararıyla Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşu (ETMK) Derneğine Endüstriyel Tasarım lisans programlarının akreditasyonu için 21.12.2022 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere iki yıl süre ile Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi verilmiş, yine YÖKAK'ın 24.01.2025 ve 2025.01.13 sayılı Kurul kararıyla 21.12.2029 tarihine kadar geçerli olmak üzere beş yıl süre ile uzatılmıştır. Bu doğrultuda ETMK-ENTAK 2023-24 ve 2024-25 dönemlerinde akreditasyon sürecini başlatmış ve başvuran 9 programın değerlendirmeleri tamamlanmıştır. Bu rapor, bu süreçte yapılan değerlendirmeler sonucunda elde edilen bulgulara göre hazırlanmıştır.

Bu rapor kapsamında değerlendirme takımı raporları, Tutarlılık Kontrol Komitesi tarafından hazırlanan karşılaştırmalı tablolar ve Sürekli İyileştirme Komitesinin hazırlayıp uyguladıkları anketlere dayanan veriler ışığında genel analiz bilgileri paylaşılacak daha sonra ölçütler özelinde programların güçlü ve gelişmeye açık yönlerine yer verilmiştir.

2. Genel Analizler

2023-2024 döneminde 4'ü devlet 4'ü vakıf üniversitesi bünyesinde bulunan 8 endüstriyel tasarım programı, 2024-2025 döneminde vakıf üniversitesi bünyesinde bulunan 1 endüstriyel tasarım programı ENTAK'a başvuruda bulunmuştur. Bu programların 6'sı Mimarlık Fakültesine, 2'si Mimarlık ve Tasarım Fakültesi'ne 1'i ise Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi'ne bağlıdır. Tüm programların başvurusu incelenmiş ve olumlu bulunmuştur. Özdeğerlendirme raporları değerlendirme takımları tarafından incelenen programlara ek bilgi belge isteme süreci de tamamlandıktan sonra değerlendirme takımları ziyaretlerini gerçekleştirmişlerdir. Ziyaretler sonucunda değerlendirme takımlarını raporlarını hazırlamış ve ENTAK'a teslim etmiştir. Tutarlılık Kontrol Komitesi'nin de alınan kararlar ve raporlar üzerine çalışmaları tamamlandıktan sonra ENTAK tarafından yapılan çalışmalar sonucunda raporlar nihai hale kavuşturulmuştur. Akreditasyon sürecinin sonunda her iki dönemde 4 program 5 yıl geçerli tam akreditasyon, 5 program ise 2 yıl süre ile koşullu akreditasyon almıştır (Tablo 1) Bu 5 programa 2 yıl sonra ziyaretle ara değerlendirme yapılacaktır.

Akreditasyon başvuru formunun ENTAK'a iletilmesinden akreditasyon kararının alındığı tarihe kadar geçen süre esas alındığında ENTAK akreditasyon çalışmaları 2023-2024 döneminde 1 Ocak 2023 – 04 Nisan 2024 tarihleri arasında toplam 459 gün, 2024-2025 döneminde 1 Ocak 2024- 12 Mart 2025 tarihleri arasından toplam 437 gün sürmüştür.

Tablo 1. Akreditasyon Kararlarının Dağılımı

			Akreditasyon Kararı	
YIL	Akreditasyon için Başvuru yapan Program Sayısı	Ziyaret edilen program sayısı	5 yıl süreli Tam Akreditasyon	2 yıl süreli Koşullu Akreditasyon
2024	8	8	3	5
2025	1	1	1	-

ENTAK değerlendirici havuzunda 43 program değerlendiricisi ve 16 öğrenci değerlendirici yer almaktadır. Bu süreçte başvuru yapan 9 programın değerlendirilmesi için farklı üyelerden oluşan 9 değerlendirme takımı kurulmuştur. ENTAK Değerlendirme ve Akreditasyon Uygulama Esasları Yönergesince her takımda biri gözlemci ve biri öğrenci değerlendirici olmak üzere toplam 5 değerlendirici bulunmalıdır. Dolayısıyla 2023 ve 2024 değerlendirme takımlarda toplam 9 takım başkanı, 20 program değerlendiricisi, 9 gözlemci ve 9 öğrenci değerlendirici olmak üzere toplam 45 kişi görev almıştır. Öğrenci değerlendiriciler dışında kalan 32 takım üyesinin 34'u çeşitli üniversitelerde çalışan öğretim üyesi veya öğretim elemanı kalan 2'si ise profesyonel tasarımcı olarak görev yapmaktadır.

2022 yılı sonunda YÖKAK tarafından program değerlendirme yetkisi alan ENTAK, düzenlediği eğitim ve bilgilendirme çalıştayları ile değerlendiricileri, değerlendirmeye girecek olan programları ve ETMK yöneticilerini akreditasyon süreçleri ile ilgili bilgilendirmiştir.

- Program Bilgilendirme Çalıştayı – 8 Şubat 2023 – 21Mart 2025
- Değerlendirici Eğitimi – 27 Mayıs 2023 – 1 Mart 2025
- ETMK Yönetimleri Bilgilendirme Toplantısı – 02 Ekim 2023
- Öğrenci Değerlendirici Eğitimi – 16 Ekim 2024
- Program Değerlendiricileri Soru Cevap Toplantısı – 25 Ekim 2023

3. Yetersizliklere İlişkin Analiz, İyileştirme ve Çözüm Önerileri

Tamamlanan akreditasyon süreçleri sonucunda verilen akreditasyon kararları ölçütler bağlamında incelenmiş ve nitel veriler derlenmiştir. ENTAK yetersizlik kararlarını aşağıdaki gibi tanımlamıştır.

i. **Gözlem**, değerlendirmede kullanılan ölçütler ile doğrudan ilgili olan veya olmayabilen bir izlenim, yorum veya öneridir
ii. **Kaygı**, bir ölçütün halen sağlandığını, ancak bu durumun yakın bir gelecekte değişme potansiyelinin olduğunu ve bu ölçütün ileride sağlanmayabileceğini gösterir. Dolayısıyla, ölçütün sağlanmasının sürekliliğini güvence altına almak için kurum tarafından olumlu bir girişim yapılmasında yarar vardır.
iii. **Zayıflık**, bir ölçütün kısmen sağlandığını, ancak bu durumun zorlukla elde edildiğini ve bir sonraki genel değerlendirmeye kadar programın niteliğinde bir bozulma olmayacağı güvencesi bulunmadığını gösterir. Dolayısıyla, ölçütün tam olarak sağlanması için kurum tarafından düzeltici önlemler alınması gereklidir.
iv. **Eksiklik,** bir ölçütün sağlanmadığının bildirimidir. Dolayısıyla, program ölçütle uyum içinde değildir. Bu ölçütün sağlanması için kurum tarafından acil önlemler alınması gereklidir.

Başvuran programın akredite edilebilmesi için, programın ölçütlerle uyum içinde olması ve eksiklik bildirimi almamış olması gerekmektedir. Tam akreditasyon kararının verilmesi için ise programın herhangi bir ölçüt veya alt ölçüt için zayıflık bildirimi de almamış olması gerekmektedir.

Şekil 1'de 2024 ve 2025 yıllarında değerlendirilen programlara ilişkin yetersizlik bildirimlerinin türlere göre dağılımı sunulmaktadır. Birleşik sonuçlara göre bildirimler kaygı (52) ve zayıflık (37) düzeylerinde yoğunlaşmakta; gözlem (38) düzeyi de önemli bir pay oluşturmaktadır. Eksiklik düzeyinde (0) herhangi bir bildirim bulunmaması, değerlendirilen programlarda temel gerekliliklerin genel olarak karşılandığını; ancak kalite güvencesi sistemlerinin olgunluk düzeyi açısından özellikle kaygı ve zayıflık düzeyinde geliştirmeye açık alanların devam ettiğini göstermektedir.

2025 verisinin toplam hacmi sınırlı (1 program) olmakla birlikte, 2025'te görülen bildirimlerin gözlem ağırlıklı olması, bulguların daha çok iyileştirmeye dönük geri bildirimler şeklinde yoğunlaştığına işaret etmektedir. Buna karşın 2024–2025 birleşik dağılımda kaygı + zayıflık toplamının yüksekliği, özellikle ölçme–değerlendirme, çıktıların kanıtlanması, eğitim planının yürütülmesi ve kurumsal kapasite gibi

alanlarda sistematik iyileştirme ihtiyacını desteklemektedir.

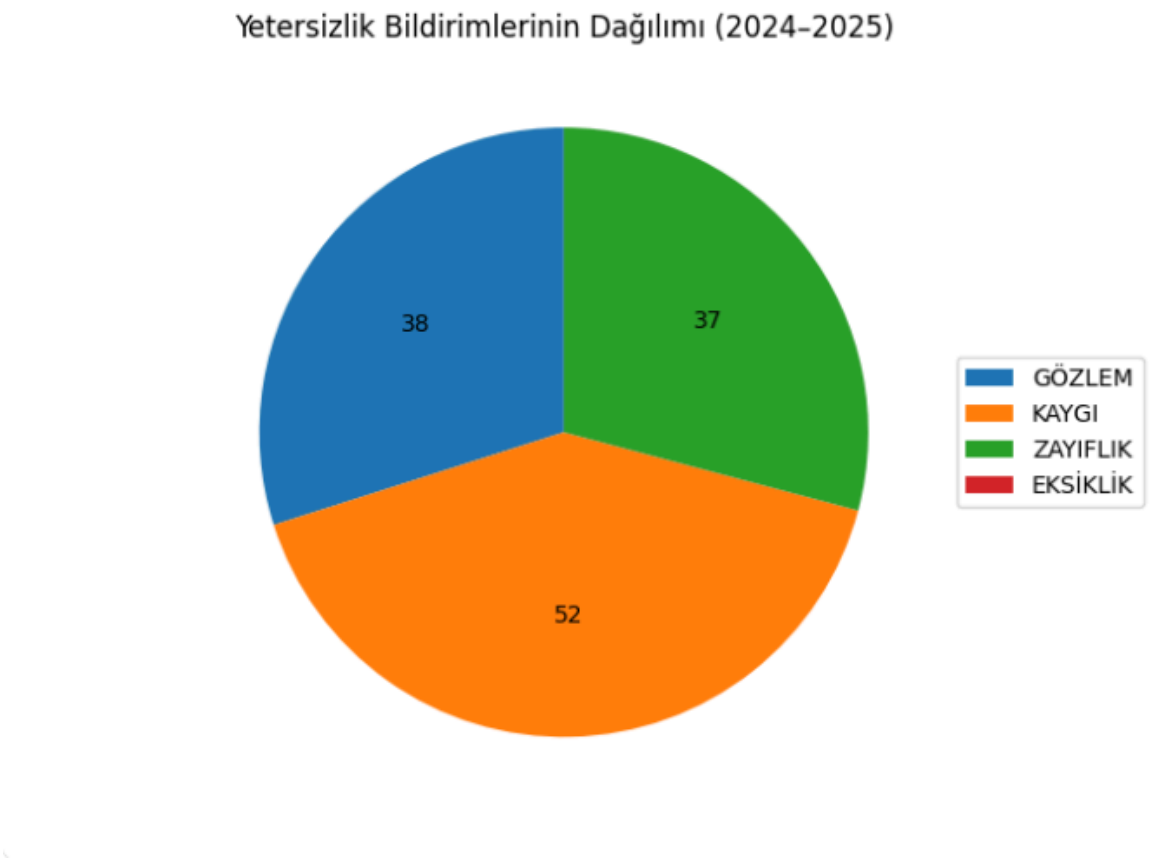

Şekil 1 Akreditasyon sürecinde verilen yetersizlik bildirimlerinin dağılımı

Ölçütler özelinde yetersizliklerin dağılımına bakıldığında en çok bildirimde bulunan ölçüt Program Çıktıları ile ilgili olandır. Bu ölçütü Eğitim Planı ve Öğretim Kadrosu ölçütleri takip etmektedir. Bunun yanı sıra Organizasyon ve Karar Alma Süreçleri ölçütüne dair herhangi bir bildirimde bulunulmamıştır. Raporun bundan sonraki bölümünde ölçütler özelinde yapılan bildirimler analiz edilecek ve iyileştirme ve çözüm önerilerine değinilecektir. Aşağıda bahsedilen konulara ilişkin her ölçüt ve alt ölçüt özelinde verilen yetersizlik kararlarının sayısal değerine Ek 1'den bakılabilir.

Ölçüt 1: Öğrenciler

Bu ölçüte göre, programa kabul edilen öğrencilerin, hedeflenen bilgi, beceri ve davranışları edinmeleri için gerekli nitelikler ve kabul göstergeleri belirlenmeli, sürekli gözden geçirilmeli ve öğrencilere tanıtılmalıdır. Ayrıca, yatay ve dikey geçiş, çift ana dal, yan dal, öğrenci değişimi gibi uygulamaların yanı sıra, başka kurumlarda alınan dersler ve krediler de düzgün bir şekilde değerlendirilmelidir. Öğrenci değişimi için kurumlar arasında anlaşmalar ve ortaklıklar kurulmalı, öğrenci hareketliliği desteklenmelidir. Öğrencilere, ders başarıları ve kariyer planlaması konusunda danışmanlık hizmetleri sağlanmalı ve başarıları objektif yöntemlerle değerlendirilerek geri bildirim

verilmelidir. Mezuniyet koşullarının sağlandığını belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilerek uygulanmalıdır. Staj programları, öğrencilerin mesleki deneyim kazanmalarını sağlayacak şekilde tanımlanmalı ve onay süreçleri oluşturulmalıdır. Engelsiz üniversite uygulamaları, öğrencilerin bireysel farklılıklarını gözeterek eğitim süreçlerinde eşitlik sağlamalıdır. Son olarak, öğrenci geri bildirimleri düzenli olarak alınmalı, şikayet ve öneriler için etkin iletişim kanalları oluşturulmalıdır.

2024 ve 2025 yıllarında gerçekleştirilen ENTAK akreditasyon değerlendirmeleri birlikte ele alındığında, Öğrenciler ölçütü kapsamında toplam 13 yetersizlik bildirimi yapıldığı görülmektedir. Bu bildirimlerin 11'i 2024 yılında değerlendirilen programlara, 2'si ise 2025 yılında değerlendirilen programa aittir. Nicel dağılım, Öğrenciler ölçütünün genel değerlendirme sonuçları açısından görece düşük yoğunlukta yetersizlik bildirimi yapılan ölçütlerden biri olduğunu göstermektedir.

Ölçüt 1, programa kabul edilen öğrencilerin belirlenen bilgi, beceri ve davranış kazanımlarına ulaşabilmesi için gerekli altyapının sağlanmasını ve öğrencilerle ilgili tüm akademik ve idari süreçlerin planlı, izlenebilir ve sürdürülebilir biçimde işletilmesini hedeflemektedir. Birleşik değerlendirme sonuçları, bu ölçütün temel gereklerinin büyük ölçüde karşılandığını; ancak bazı alt başlıklarda tekrar eden yapısal sorunlar bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Değerlendirme Bulguları ve Yetersizlik Bildirimleri

Nicel yoğunluk ve alt ölçüt dağılımları birlikte değerlendirildiğinde, yetersizlik bildirimlerinin aşağıdaki başlıklarda toplandığı görülmektedir:

- **Başarı Değerlendirmesi ve Geri Bildirim Sistemleri:**

Öğrencilerin derslerdeki başarı durumlarının izlenmesine yönelik uygulamaların bulunduğu; ancak bu değerlendirmelerin şeffaf, objektif ve sistematik bir yapıya kavuşturulmasında sınırlılıklar olduğu tespit edilmiştir. Özellikle geri bildirimlerin düzenli, belgelenmiş ve izlenebilir bir sistem içinde yürütülemediği görülmektedir.

- **Dersler ve Süreçlere Yönelik Öğrenci Geri Bildirimi:**

Bazı programlarda öğrencilerin dersler ve program süreçleri hakkında görüşlerini iletebilecekleri mekanizmaların yeterince yapılandırılmadığı belirlenmiştir. Öğrenci görüşleri alınsa dahi, bu görüşlerin nasıl değerlendirildiği ve program geliştirme süreçlerine nasıl yansıtıldığına ilişkin kanıtların sınırlı olduğu görülmektedir.

- **Öğrenci Hareketliliği ve Danışmanlık Süreçleri:**

Öğrenci değişim programları ve hareketlilik olanaklarının bazı programlarda yeterince açık tanımlanmadığı; akademik danışmanlık süreçlerinin ise daha çok bireysel çaba düzeyinde yürütüldüğü tespit edilmiştir. Öğrencilerin akademik gelişimlerinin ve kariyer yönelimlerinin sistematik olarak izlenmesine yönelik kurumsal yapıların güçlendirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

2025 yılında değerlendirilen programda yapılan bildirimlerin de benzer alt başlıklarda yoğunlaşması, Öğrenciler ölçütüne ilişkin sorun alanlarının yıllar arasında süreklilik gösterdiğini, ancak nicel olarak sınırlı kaldığını ortaya koymaktadır.

İyileştirme Önerileri

Başarı Değerlendirmesi ve Geri Bildirim Sistemlerinin Şeffaflaştırılması:

Öğrencilerin akademik performanslarını izlemeye yönelik değerlendirme süreçleri yazılı ve standartlaştırılmış hale getirilmeli; geri bildirimlerin düzenli, izlenebilir ve belgelenmiş biçimde sunulması sağlanmalıdır.

Öğrenci Görüşlerinin Sistematik Olarak Toplanması ve Kullanılması:

Öğrencilerin dersler ve program süreçlerine ilişkin görüşlerini düzenli olarak toplamak üzere anketler ve odak grup çalışmaları yapılmalı; elde edilen verilerin program geliştirme süreçlerinde nasıl kullanıldığı açık biçimde ortaya konulmalıdır.

Öğrenci Hareketliliğinin Teşvik Edilmesi:
Öğrenci değişim programlarına ilişkin politikalar açık ve erişilebilir biçimde tanımlanmalı; öğrencilerin bu olanaklardan yararlanmasını teşvik edecek bilgilendirme ve yönlendirme mekanizmaları güçlendirilmelidir.
Danışmanlık Hizmetlerinin Yapılandırılması:
Akademik danışmanlık süreçleri, öğrencilerin başarı durumlarının izlenmesi ve kariyer planlamalarına destek olacak şekilde sistematik ve belgelenebilir bir yapıya kavuşturulmalıdır.

Ölçüt 2: Program Eğitim Amaçları

Program eğitim amaçları, mezunların kısa zamanda ulaşacakları kariyer hedeflerini gözeterek tanımlanmalıdır. Bu amaçların belirlenmesinde, programın iç ve dış paydaşları sürece dahil edilmeli, belirlenen hedefler kolayca erişilebilecek şekilde yayımlanmalıdır. Ayrıca, bu amaçlar, paydaşların ihtiyaçlarına göre düzenli aralıklarla gözden geçirilmeli ve güncellenmelidir. Program amaçları, kurumun, fakültenin ve bölümün misyon ve vizyonuyla uyumlu olmalıdır. Son olarak, eğitim amaçlarına ulaşıldığını belgelemek için bir ölçme ve değerlendirme süreci kurulmalı ve bu süreçle programın hedeflerine ulaşıldığı kanıtlanmalıdır.

2024 ve 2025 yıllarında gerçekleştirilen akreditasyon değerlendirmeleri birlikte ele alındığında, **Program Eğitim Amaçları** ölçütü kapsamında toplam **13 yetersizlik bildirimi** yapıldığı görülmektedir. Bu bildirimlerin büyük bölümü 2024 yılında değerlendirilen programlara ait olmakla birlikte, **2025 yılında değerlendirilen programda da aynı ölçüt altında yetersizlik bildirimleri yapılmıştır**. Nicel dağılım, Program Eğitim Amaçları ölçütünün, değerlendirme sonuçları açısından **yüksek yoğunlukta yetersizlik bildirimi yapılan kritik ölçütlerden biri** olduğunu ortaya koymaktadır.

Ölçüt 2, program eğitim amaçlarının açık, erişilebilir ve paydaş katılımıyla tanımlanmasını; bu amaçların kurumun, fakültenin ve bölümün misyon ve vizyonlarıyla uyumlu olmasını ve programın bu amaçlara ulaşıp ulaşmadığının düzenli olarak değerlendirilmesini hedeflemektedir. Birleşik değerlendirme sonuçları, programların büyük çoğunluğunda eğitim amaçlarının tanımlandığını; ancak bu amaçların oluşturulması, güncellenmesi ve izlenmesi süreçlerinde yapısal eksiklikler bulunduğunu göstermektedir.

<u>Değerlendirme Bulguları ve Yetersizlik Bildirimleri</u>
Nicel yoğunluk ve alt ölçüt dağılımları birlikte değerlendirildiğinde, yetersizlik bildirimlerinin aşağıdaki başlıklarda yoğunlaştığı görülmektedir:
● **Paydaş Katılımının Yetersizliği:**
Bazı programlarda eğitim amaçlarının belirlenmesi ve gözden geçirilmesi süreçlerine iç ve dış paydaşların (öğrenciler, mezunlar, işverenler ve akademik kadro dışı paydaşlar) yeterince dahil edilmediği tespit edilmiştir. Bu durum, program eğitim amaçlarının güncelliğini ve sektör ile toplumsal beklentileri karşılama düzeyini olumsuz etkilemektedir.
● **Amaçların Güncellenmesi ve Belgelendirilmesi:**
Program eğitim amaçlarının düzenli aralıklarla gözden geçirilmesine yönelik mekanizmaların çoğu programda tanımlı olmadığı veya bu süreçlerin yeterince belgelenmediği görülmektedir. Ayrıca, program eğitim amaçlarına ulaşılıp ulaşılmadığını değerlendirmeye yönelik sistematik ölçme ve değerlendirme süreçlerinin büyük ölçüde eksik olduğu tespit edilmiştir.
● **Kurum Misyonu ile Program Amaçları Arasındaki Uyum:**
Bazı programlarda eğitim amaçlarının, kurumun, fakültenin ve bölümün misyon ve vizyonlarıyla ilişkisinin açık biçimde kurulamadığı görülmektedir. Eğitim amaçlarının üst düzey kurumsal hedeflerle nasıl örtüştüğüne dair kanıtların sınırlı olması, bu ölçüt altında yapılan yetersizlik

bildirimlerinin temel nedenlerinden biri olmuştur.
2025 yılında değerlendirilen programda da benzer alt başlıklarda yetersizlik bildirimlerinin yapılması, Program Eğitim Amaçları ölçütüne ilişkin sorun alanlarının **yıllar arasında süreklilik gösterdiğini** ve bu ölçütün yapısal bir gelişim alanı olarak öne çıktığını göstermektedir.

İyileştirme Önerileri
Paydaş Katılımının Güçlendirilmesi:
Program eğitim amaçlarının belirlenmesi ve güncellenmesi süreçlerine iç ve dış paydaşların aktif katılımı sağlanmalıdır. Bu kapsamda düzenli paydaş toplantıları, anketler ve geri bildirim mekanizmaları yapılandırılmalıdır.
Değerlendirme Süreçlerinin Yapılandırılması:
Program eğitim amaçlarına ulaşılıp ulaşılmadığını değerlendirmek üzere mezun izleme sistemleri, işveren geri bildirimleri ve mezun anketlerine dayalı, düzenli ve belgelenebilir bir ölçme–değerlendirme süreci oluşturulmalıdır.
Eğitim Amaçlarının Yaygınlaştırılması ve Şeffaflık:
Tanımlanan program eğitim amaçları, öğrenciler ve paydaşlar tarafından kolayca erişilebilecek şekilde yayımlanmalı; bu amaçların program çıktıları ve eğitim planı ile nasıl ilişkilendirildiği açık biçimde ortaya konulmalıdır.
Amaçların Düzenli Olarak Güncellenmesi:
Program eğitim amaçlarının, paydaşların değişen beklentileri ve programın gelişim yönelimi doğrultusunda düzenli aralıklarla gözden geçirilmesi ve güncellenmesi sağlanmalıdır.

Ölçüt 3: Program Çıktıları

Program çıktıları, programın eğitim amaçlarına uygun olarak tanımlanmalı ve öğrencilerin program süresince kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri kapsamalıdır. Bu çıktılar, Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) 5. ve 6. Düzey yeterlilikleriyle ilişkilendirilmeli ve varsa kurum ile fakülte temel öğrenme çıktılarıyla uyumlu olmalıdır. Ayrıca, her dersin öğrenme çıktıları program çıktılarıyla bağlantılı olmalı ve belirlenen ENTAK program çıktıları eksiksiz şekilde karşılanmalıdır.

Program çıktılarının sağlanma düzeyini ölçmek ve belgelemek için şeffaf, güvenilir ve açıklanabilir bir ölçme ve değerlendirme sistemi oluşturulmalı ve bu sistem aktif olarak işletilmelidir. Bu süreçte sınav, proje ve ödev gibi çeşitli yöntemler kullanılmalı; tasarım proje derslerinde öğrencilerin süreç ve sonuç ürün performansları, bağımsız jüri üyelerinin yer aldığı değerlendirmelerle ölçülmelidir. Paydaş anketleri, odak grup çalışmaları ve sistematik görüşme notları gibi yöntemlerle ölçme sonuçları desteklenmelidir. Program çıktılarının öğrenciler tarafından başarıldığı mezuniyet aşamasında kanıtlanmalıdır. Bu kapsamda yaratıcı problem çözme, tasarım süreci yönetimi, kullanıcı ihtiyaçlarını belirleme, disiplinler arası çalışma, yaşam boyu öğrenme, etik farkındalık, teknoloji kullanımı ve çevresel duyarlılık gibi ENTAK program çıktıları sağlanmalıdır.

2024 ve 2025 yıllarında gerçekleştirilen akreditasyon değerlendirmeleri birlikte ele alındığında, **Program Çıktıları** ölçütü, en yüksek sayıda yetersizlik bildiriminin yapıldığı ölçütlerden biri olmaya devam etmektedir. Birleşik değerlendirme sonuçlarına göre bu ölçüt kapsamında toplam **31 yetersizlik bildirimi** yapılmıştır. Bildirimlerin büyük bölümü 2024 yılı değerlendirmelerine ait olmakla birlikte, **2025 yılında değerlendirilen programda da Program Çıktıları ölçütü altında yetersizlikler tespit edilmiştir**. Nicel yoğunluk, bu ölçütün programların genel değerlendirme sonuçları üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Ölçüt 3, programın eğitim amaçları doğrultusunda program çıktılarının açık bir şekilde tanımlanmasını, bu çıktılara ulaşılıp ulaşılmadığının güvenilir, geçerli ve sistematik yöntemlerle ölçülmesini ve elde edilen sonuçların program düzeyinde değerlendirilmesini hedeflemektedir. Birleşik değerlendirme sonuçları, program çıktılarının çoğu programda tanımlı olduğunu; ancak ölçülmesi, izlenmesi ve kanıtlanması süreçlerinde önemli yapısal eksiklikler bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Değerlendirme Bulguları ve Yetersizlik Bildirimleri

Nicel yoğunluk ve alt ölçüt dağılımları birlikte değerlendirildiğinde, yetersizlik bildirimlerinin aşağıdaki başlıklarda yoğunlaştığı görülmektedir:

- **Ölçme ve Değerlendirme Süreçleri:**

Program çıktılarının sağlanma düzeyini ölçmeye yönelik sistematik bir ölçme ve değerlendirme yapısının birçok programda yeterince kurulamadığı tespit edilmiştir. Ders bazında ödev, sınav ve proje gibi farklı ölçme araçları kullanılsa da bu araçların program çıktılarıyla ilişkisini açık biçimde gösteren bütüncül bir sistemin bulunmadığı görülmektedir. Özellikle proje tabanlı derslerde hem süreci hem de sonucu birlikte değerlendiren yöntemlerin tutarlı ve belgelenmiş biçimde uygulanamadığı dikkat çekmektedir.

- **Program Çıktılarına Ulaşma:**

Birleşik değerlendirme sonuçları, bazı program çıktılarında birden fazla programda tekrar eden yetersizlikler bulunduğunu göstermektedir. Özellikle aşağıda yer alan çıktılara ulaşma konusunda sorunlar öne çıkmaktadır:

- **Bireysel çalışma ve ekip çalışması yürütebilme:**

Özellikle ekip çalışması becerisinin kazandırılması ve değerlendirilmesi konusunda birden fazla programda yetersizlik tespit edilmiştir.

- **Mesleki uygulamada iş modelleri, etik ilkeler ile ilgili mevzuat bilgisi:**

Mesleki etik, iş modelleri ve yasal çerçeveye ilişkin bilgilerin program çıktıları düzeyinde kazandırılması ve ölçülmesine yönelik eksiklikler dikkat çekmektedir.

- **Kullanıcı ihtiyaçlarını saptama ve tasarım sürecine entegre etme:**

Kullanıcı araştırmalarının yapılmasına rağmen, bu çalışmaların program çıktılarıyla ilişkilendirilerek değerlendirilmesine yönelik kanıtların sınırlı olduğu görülmektedir.

- **Sosyo-kültürel, sosyo-ekonomik ve çevresel bağlamın gözetilmesi:**

Tasarım sürecinde toplumsal ve çevresel bağlamın dikkate alındığını gösteren uygulamalar bulunmakla birlikte, bu çıktılara ulaşıldığının program düzeyinde kanıtlanmasında yetersizlikler tespit edilmiştir.

- **Teknolojik gelişmelere hâkimiyet ve araç kullanımı:**

Endüstriyel tasarım alanındaki güncel teknolojilere ilişkin bilgi ve araç kullanımının program çıktıları çerçevesinde sistematik olarak değerlendirilmesine yönelik eksiklikler öne çıkmaktadır. 2025 yılında değerlendirilen programda yapılan bildirimlerin de benzer çıktı alanlarında yoğunlaşması, Program Çıktıları ölçütüne ilişkin sorunların **yıllar arasında süreklilik gösterdiğini** ve bu ölçütün yapısal bir gelişim alanı olduğunu teyit etmektedir.

İyileştirme Önerileri

Program Çıktılarının Gözden Geçirilmesi ve Uyumun Sağlanması:

Program çıktıları, ENTAK ölçütleri ve TYYÇ yeterlilikleri ile uyumlu olacak şekilde yeniden gözden geçirilmeli; ders içerikleri ve kazanımlar bu çıktılarla açık biçimde ilişkilendirilmelidir.

Ölçme ve Değerlendirme Sisteminin Yapılandırılması:

Ders bazında kullanılan ölçme yöntemleri (proje, sınav, ödev, jüri değerlendirmeleri) program çıktılarıyla ilişkilendirilmeli; bu yöntemlerin geçerliliği, güvenilirliği ve tutarlılığı program düzeyinde gösterilebilir hale getirilmelidir.

Paydaş Geri Bildirimlerinin Ölçme Sürecine Dahil Edilmesi:

Ders başarılarına dayalı ölçme sonuçları; mezun, işveren ve diğer paydaşlardan alınan anketler,

görüşmeler ve odak grup çalışmaları ile desteklenmeli ve bu veriler program çıktılarının değerlendirilmesinde kullanılmalıdır.
Çıktılara Ulaşımın Kanıtlanması:
Mezuniyet aşamasındaki öğrencilerin belirlenen program çıktılarına ulaştığını göstermek amacıyla jüri değerlendirme sistemleri, portfolyo incelemeleri, sınav ve ödev çıktıları gibi araçlar sistematik ve şeffaf biçimde kullanılmalıdır.

Ölçüt 4: Sürekli İyileştirme

Kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçlar, programın sürekli iyileştirilmesi amacıyla kullanılmalı ve bu süreç somut kanıtlarla desteklenmelidir. Bu iyileştirme çalışmaları, özellikle Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilişkili alanlar başta olmak üzere, programın gelişime açık tüm yönlerini kapsamalı; sistematik şekilde toplanmış ve somut verilere dayandırılmalıdır.

2024 ve 2025 yıllarında gerçekleştirilen akreditasyon değerlendirmeleri birlikte ele alındığında, **Sürekli İyileştirme** ölçütü kapsamında toplam **5 yetersizlik bildirimi** yapıldığı görülmektedir. Bu bildirimlerin büyük bölümü 2024 yılı değerlendirmelerine ait olmakla birlikte, **2025 yılında değerlendirilen programda da bu ölçüt kapsamında yetersizlik bildirimleri yapılmıştır**. Nicel olarak görece sınırlı sayıda bildirim bulunmasına rağmen, Sürekli İyileştirme ölçütünün, diğer ölçütlerde tespit edilen sorunların kalıcı hale gelmemesi açısından **kritik ve belirleyici bir rol** üstlendiği görülmektedir.
Ölçüt 4, programın sürekli iyileştirilmesi için gerekli verilerin düzenli olarak toplanmasını, bu verilerin somut kanıtlara dayalı biçimde analiz edilmesini ve elde edilen sonuçların iyileştirme kararlarına dönüştürülmesini hedeflemektedir. Birleşik değerlendirme sonuçları, programların büyük bölümünde veri üretildiğini; ancak bu verilerin sistematik, izlenebilir ve döngüsel bir yapı içinde kullanılmasında yapısal eksiklikler bulunduğunu ortaya koymaktadır.

<u>Değerlendirme Bulguları ve Yetersizlik Bildirimleri</u>
Birleşik nicel dağılım ve alt ölçüt analizleri dikkate alındığında, yetersizlik bildirimlerinin aşağıdaki başlıklarda yoğunlaştığı görülmektedir:
● **Veri Toplama ve Kullanım Eksikliği:**
Programların ölçme ve değerlendirme süreçleri sonucunda çeşitli veriler ürettiği; ancak bu verilerin sürekli iyileştirme amacıyla bütüncül ve sistematik biçimde kullanılmadığı tespit edilmiştir. Bu durum, özellikle **Program Eğitim Amaçları (Ölçüt 2)** ve **Program Çıktıları (Ölçüt 3)** kapsamında yapılan değerlendirmelerin iyileştirme kararlarına yeterince yansıtılamamasına yol açmaktadır.
● **Somut Kanıt Eksikliği:**
İyileştirme çalışmalarının planlanması ve uygulanmasına yönelik girişimlerin bulunduğu; ancak bu süreçlerin hangi veriye dayalı olarak başlatıldığı, nasıl uygulandığı ve hangi sonuçlara ulaşıldığının yeterince belgelenmediği görülmektedir. Bu durum, iyileştirme faaliyetlerinin sürdürülebilirliğini ve izlenebilirliğini zayıflatmaktadır.
● **İyileştirme Döngüsünün Tamamlanmaması:**
Bazı programlarda iyileştirme süreçlerinin başlatıldığı; ancak bu süreçlerin sonuçlarının izlenmediği, değerlendirilmediği ve yeni planlama süreçlerine sistematik biçimde dahil edilmediği tespit edilmiştir. Bu durum, sürekli iyileştirme döngüsünün kapatılamadığını göstermektedir.
2025 yılında değerlendirilen programda yapılan bildirimlerin de benzer alt başlıklarda yoğunlaşması, Sürekli İyileştirme ölçütüne ilişkin sorunların **ölçütler arası yapısal bir nitelik taşıdığını** ve yıllar arasında süreklilik gösterdiğini ortaya koymaktadır.

<u>İyileştirme Önerileri</u>

Veri Toplama ve Analiz Mekanizmalarının Geliştirilmesi:
Ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen veriler sistematik biçimde toplanmalı, analiz edilmeli ve iyileştirme süreçlerinde kullanılmalıdır. Bu veriler; öğrenci memnuniyet anketleri, paydaş görüşmeleri, ders değerlendirmeleri ve mezun geri bildirimleri gibi farklı kaynaklardan beslenmelidir.

Somut Kanıtlara Dayalı Süreçlerin Oluşturulması:
İyileştirme çalışmalarının her aşaması (karar, uygulama, sonuç ve değerlendirme) belgelenmeli ve raporlanmalıdır. Bu belgeler, alınan iyileştirme kararlarının gerekçelerini açık biçimde ortaya koymalı ve izlenebilirliği sağlamalıdır.

İyileştirme Döngüsünün Kapatılması:
Başlatılan iyileştirme faaliyetlerinin sonuçları düzenli olarak izlenmeli, değerlendirilmelidir. Elde edilen bulgular, yeni planlama ve karar alma süreçlerine sistematik biçimde entegre edilerek sürekli iyileştirme döngüsü tamamlanmalıdır.

Paydaş Katılımının Artırılması:
Sürekli iyileştirme süreçlerine iç ve dış paydaşların aktif katılımı sağlanmalı; paydaşlardan elde edilen geri bildirimlerin nasıl değerlendirildiği ve uygulamaya yansıtıldığı açık biçimde ortaya konulmalıdır.

Ölçüt 5: Eğitim Planı

Eğitim planı, program hedeflerine uygun olarak hazırlanmalı ve ders bilgi paketleriyle birlikte okul/bölüm web sitesinde yayımlanmalıdır. Ders bilgi paketleri, dersin amacı, beklenen çıktılar, kredisi, AKTS karşılığı ve haftalık ders saatini içermelidir. Eğitim yöntemleri, öğrencilere istenen bilgi, beceri ve davranışları kazandırmayı garanti edecek şekilde uygulanmalı ve bu süreç, sistematik bir eğitim yönetim sistemiyle desteklenmelidir. Eğitim planında, tasarım proje dersleri ve Tasarım Kuram ve Yöntemleri ile Tasarım Teknolojilerine yönelik bilgi ve beceri altyapısını sağlayan zorunlu dersler, seçmeli dersler, genel eğitim bileşenleri, stajlar ve proje derslerinde hem bireysel hem de ekip çalışmasını içeren uygulamalar yer almalıdır. Ayrıca proje derslerinde tasarım problemi öğrencilere basılı veya kalıcı formatta sunulmalı ve projelerin tamamı aynı günde olmamalıdır.

2024 ve 2025 yıllarında gerçekleştirilen akreditasyon değerlendirmeleri birlikte ele alındığında, **Eğitim Planı** ölçütü kapsamında toplam **21 yetersizlik bildirimi** yapıldığı görülmektedir. Bildirimlerin büyük bölümü 2024 yılında değerlendirilen programlara ait olmakla birlikte, **2025 yılında değerlendirilen programda da Eğitim Planı ölçütü altında yetersizlikler tespit edilmiştir**. Nicel dağılım, Eğitim Planı ölçütünün, Program Çıktıları ve Öğretim Kadrosu ile birlikte **en yüksek yetersizlik yoğunluğuna sahip ölçütlerden biri** olduğunu göstermektedir.
Ölçüt 5, eğitim planının program hedefleri doğrultusunda hazırlanmasını, ders bilgi paketleriyle birlikte açık ve erişilebilir biçimde yayımlanmasını ve uygulama süreçlerinin etkin, tutarlı ve izlenebilir bir şekilde yönetilmesini amaçlamaktadır. Birleşik değerlendirme sonuçları, programların büyük bölümünde eğitim planlarının tanımlı olduğunu; ancak uygulama, yönetim ve dersler arası bütünlük açısından önemli eksiklikler bulunduğunu ortaya koymaktadır.

<u>Değerlendirme Bulguları ve Yetersizlik Bildirimleri</u>

Birleşik nicel dağılım ve alt ölçüt analizleri dikkate alındığında, yetersizlik bildirimlerinin aşağıdaki başlıklarda yoğunlaştığı görülmektedir:

- **Eğitim Planı ve Uygulama Yönetimi:**

Eğitim planlarının, programın hedeflediği bilgi, beceri ve davranışları kazandırmayı garanti

edecek şekilde uygulanmasında yetersizlikler tespit edilmiştir. Bu durum, özellikle tasarım stüdyosu ve proje derslerinin planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesinde belirgin hale gelmektedir. Uygulama süreçlerinin izlenmesi ve belgelenmesine yönelik mekanizmaların sınırlı olduğu görülmektedir.

● **Ders Çeşitliliği ve Seçmeli Dersler:**
Bazı programlarda seçmeli ders havuzunun, endüstriyel tasarım disiplininin çok yönlü yapısını yansıtacak çeşitlilikte olmadığı tespit edilmiştir. Bu durum, öğrencilerin farklı ilgi alanlarına yönelme ve disiplinlerarası beceriler geliştirme olanaklarını kısıtlamaktadır.

● **Tasarım Proje Derslerinin Yönetimi:**
Tasarım proje derslerinde, öğrencilere sunulan tasarım problemlerinin bazı programlarda kalıcı (basılı veya dijital) bir formatta tanımlanmadığı; bireysel ve ekip çalışmaları arasında dengeli bir yapı kurulamadığı görülmektedir. Ayrıca proje değerlendirme ve jüri süreçlerinin programlar arasında farklılık gösterdiği ve yeterince standartlaştırılmadığı tespit edilmiştir.

● **Genel Eğitim Dersleri:**
Bazı programların eğitim planlarında genel eğitim bileşenlerinin (yabancı dil, matematik, sosyal bilimler vb.) yeterli düzeyde temsil edilmediği ve bu derslerin program amaçlarıyla ilişkisinin açık biçimde kurulamadığı görülmektedir.

2025 yılında değerlendirilen programda yapılan bildirimlerin de benzer alt başlıklarda yoğunlaşması, Eğitim Planı ölçütüne ilişkin sorunların **yıllar arasında süreklilik gösterdiğini** ve bu ölçütün yapısal bir gelişim alanı olduğunu teyit etmektedir.

<u>İyileştirme Önerileri</u>

Eğitim Planının Gözden Geçirilmesi ve Şeffaflaştırılması:
Eğitim planları, program hedefleri ve program çıktıları doğrultusunda bütüncül bir yaklaşımla yeniden yapılandırılmalı; ders bilgi paketleri eksiksiz, güncel ve erişilebilir biçimde hazırlanıp yayımlanmalıdır.

Ders Çeşitliliğinin Artırılması:
Seçmeli ders havuzu, endüstriyel tasarımın farklı uzmanlık alanlarını ve disiplinlerarası yaklaşımları kapsayacak şekilde genişletilmeli; öğrencilerin ilgi alanlarına göre yönlenmesine olanak tanımalıdır.

Tasarım Proje Derslerinin İyileştirilmesi:
Proje derslerinde tasarım problemleri öğrencilere basılı veya dijital kalıcı formatlarda sunulmalı; bireysel ve ekip çalışmalarına dengeli biçimde yer verilmelidir. Jüri ve değerlendirme süreçleri şeffaf, izlenebilir ve standartlaştırılmış hale getirilmelidir.

Genel Eğitim Derslerinin Entegrasyonu:
Eğitim planında genel eğitim bileşenlerine yeterli düzeyde yer verilmeli; bu derslerin program amaçları ve program çıktıları ile ilişkisi açık biçimde kurulmalıdır.

Uygulama Yönetiminin Güçlendirilmesi:
Eğitim yönetim sistemleri aracılığıyla derslerin uygulama süreçleri düzenli olarak izlenmeli, değerlendirilmelidir. Elde edilen bulgular sürekli iyileştirme süreçlerine entegre edilerek eğitim planının etkinliği artırılmalıdır.

Ölçüt 6: Öğretim Kadrosu

Öğretim kadrosu, öğrenci danışmanlığı, mesleki ilişkiler ve programın tüm alanlarını kapsayacak şekilde sayıca yeterli olmalı ve nitelik açısından programın etkin bir şekilde sürdürülmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesine uygun olmalıdır. Kadroda yeterli sayıda lisans derecesi Endüstri Ürünleri Tasarımı veya Endüstriyel Tasarım alanında olan öğretim üyesi olmalı, ilgili uzmanlık alanlarını temsil eden öğretim elemanları bulunmalıdır. İş yükü dengesi gözetilerek

stüdyo derslerinde en fazla 15 öğrenciye bir öğretim elemanı düşmesi sağlanmalı ve mesleki gelişim ile akademik çalışmalara yönelik teşvikler, bilimsel toplantı katılımı ve araştırma destekleri sunulmalıdır. Atama ve yükseltme kriterleri, program amaçlarını karşılayacak şekilde belirlenmeli ve uygulanmalı, idari kadro ise programın kalite düzeyini geliştirmeye yetecek kaynak ve zamanı ayırabilmelidir. Teknik personel, uzman kadro ve sekreterya desteği yeterli olmalıdır.

2024 ve 2025 yıllarında gerçekleştirilen akreditasyon değerlendirmeleri birlikte ele alındığında, **Öğretim Kadrosu** ölçütü kapsamında toplam **20 yetersizlik bildirimi** yapıldığı görülmektedir. Bildirimlerin büyük bölümü 2024 yılında değerlendirilen programlara ait olmakla birlikte, **2025 yılında değerlendirilen programda da bu ölçüt altında benzer yetersizlikler tespit edilmiştir**. Nicel dağılım, Öğretim Kadrosu ölçütünün Eğitim Planı ve Program Çıktıları ile birlikte **en yüksek yetersizlik yoğunluğuna sahip ölçütlerden biri** olduğunu göstermektedir.
Ölçüt 6, öğretim kadrosunun sayı ve nitelik açısından program gereksinimlerini karşılayacak düzeyde olmasını, iş yükü dengesinin korunmasını ve akademik, mesleki ve araştırma faaliyetleri için gerekli desteklerin sağlanmasını hedeflemektedir. Birleşik değerlendirme sonuçları, programların büyük bölümünde öğretim kadrosunun özverili biçimde görev yaptığını; ancak artan öğrenci kontenjanları ve genişleyen eğitim kapsamı karşısında kadro yapısının sürdürülebilirliğinin zorlandığını ortaya koymaktadır.

<u>Değerlendirme Bulguları ve Yetersizlik Bildirimleri</u>
Birleşik nicel dağılım ve alt ölçüt analizleri dikkate alındığında, yetersizlik bildirimlerinin aşağıdaki başlıklarda yoğunlaştığı görülmektedir:
● **Kadronun Sayısal Yetersizliği:**
Bazı programlarda öğretim kadrosunun, artan öğrenci kontenjanları ve özellikle tasarım stüdyosu derslerinin yoğun iş yükü karşısında sayıca yetersiz kaldığı tespit edilmiştir. Bu durum, öğrenci–öğretim elemanı oranının yükselmesine ve proje derslerinde birebir geri bildirim süreçlerinin zayıflamasına neden olmaktadır.
● **İdari Destek Eksikliği:**
Bölümlerde görevli idari personel sayısının yetersiz olması, öğretim elemanlarının idari iş yükünü artırmakta; akademik üretim, araştırma ve mesleki gelişime ayrılabilecek zamanı sınırlamaktadır. Bu durum, öğretim kadrosu ölçütü kapsamında tekrar eden yetersizlik alanlarından biri olarak öne çıkmaktadır.
● **Niteliksel ve Uzmanlık Çeşitliliğine İlişkin Sınırlılıklar:**
Bazı programlarda öğretim kadrosunun endüstriyel tasarım alanındaki uzmanlık çeşitliliğinin sınırlı olduğu ve belirli alt alanların yeterince temsil edilmediği görülmektedir. Bu durum, eğitim planında yer alan derslerin niteliğini ve disiplinlerarası açılımları doğrudan etkilemektedir.
● **İş Yükü ve Akademik Destekler:**
Artan öğrenci sayısına paralel olarak öğretim kadrosunun ders, proje ve danışmanlık yükünün arttığı; buna karşın mesleki gelişim, araştırma projeleri ve bilimsel toplantılara katılım için sağlanan desteklerin sınırlı olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, öğretim kadrosunun akademik üretkenliğini ve uzun vadeli motivasyonunu olumsuz etkileme potansiyeline sahiptir.
2025 yılında değerlendirilen programda yapılan bildirimlerin de aynı başlıklarda yoğunlaşması, Öğretim Kadrosu ölçütüne ilişkin sorunların **yapısal nitelik taşıdığını** ve yıllar arasında süreklilik gösterdiğini ortaya koymaktadır.

<u>İyileştirme Önerileri</u>
Kadronun Güçlendirilmesi ve Çeşitlendirilmesi:
Öğretim kadrosunun sayısal olarak artırılması ve uzmanlık alanlarının çeşitlendirilmesi amacıyla yeni atamalar yapılmalıdır. Bu süreçte endüstriyel tasarımın farklı alt alanlarını temsil eden akademisyenlerin istihdamına öncelik verilmelidir.

İdari Destek Mekanizmalarının İyileştirilmesi:
Bölümlere yeterli sayıda idari personel atanarak öğretim elemanlarının idari iş yükü azaltılmalı; akademik ve pedagojik faaliyetlere daha fazla zaman ayırmaları sağlanmalıdır.
İş Yükü Dengesinin Sağlanması:
Özellikle tasarım stüdyosu ve proje derslerinde öğrenci–öğretim elemanı oranının ideal düzeyde tutulması amacıyla yarı zamanlı veya sözleşmeli öğretim elemanlarının istihdamı değerlendirilmeli; tam zamanlı öğretim elemanlarının aşırı ders yükü azaltılmalıdır.
Mesleki Gelişim ve Araştırma Desteklerinin Artırılması:
Öğretim elemanlarının bilimsel toplantılara katılımı, araştırma projeleri yürütmesi ve mesleki gelişimlerini sürdürmeleri için teşvik ve destek mekanizmaları güçlendirilmelidir. Bu destekler, araştırma fonları, konferans katılım destekleri ve uygun izin mekanizmalarını içermelidir.
Uzmanlık Alanlarının Dengeli Dağılımının Sağlanması:
Öğretim kadrosunun uzmanlık alanları; tasarım, tasarım kuram ve yöntemleri, tasarım teknolojileri ve uygulama odaklı alanları kapsayacak şekilde dengeli biçimde yapılandırılmalıdır.

Ölçüt 7: Altyapı

Eğitim için kullanılan fiziki alanlar ve teçhizat, öğrenci sayısına uygun şekilde planlanmalı ve eğitim hedeflerine ulaşmayı destekleyen bir atmosfer sunmalıdır. Her öğrenciye en az 3 m² çalışma alanı sağlayan stüdyolar ve prototip üretimi için gerekli teçhizatla donatılmış, en az 100 m² büyüklüğünde bir maket ve protorip laboratuvarı bulunması önerilmektedir. Öğrencilere sosyal ve kültürel etkinlikler için altyapı sağlanmalı, bilgisayar laboratuvarları ve CAD/CAM destekli dijital modelleme laboratuvarları gibi modern teknolojik altyapılar sunulmalıdır. Kütüphane, endüstriyel tasarımla ilgili güncel basılı ve dijital kaynaklarla donatılmalı, güvenlik ve erişilebilirlik önlemleri alınmalıdır. Öğrenci projeleri için fiziksel ve dijital arşivler oluşturulmalı, en düşük geçer notu ve en yüksek notu alan örnekler akreditasyon süreçleri için saklanmalıdır. Ayrıca uzaktan öğretim için gerekli yazılım, donanım ve ağ altyapısı bulunmalı ve tüm kullanıcıların erişimi sağlanmalıdır.

2024 ve 2025 yıllarında gerçekleştirilen akreditasyon değerlendirmeleri birlikte ele alındığında, **Altyapı** ölçütü kapsamında toplam **14 yetersizlik bildirimi** yapıldığı görülmektedir. Bildirimlerin büyük bölümü 2024 yılında değerlendirilen programlara ait olmakla birlikte, **2025 yılında değerlendirilen programda da altyapıya ilişkin yetersizlikler tespit edilmiştir**. Nicel dağılım, Altyapı ölçütünün Eğitim Planı ve Öğretim Kadrosu ile doğrudan ilişkili, **yüksek etki potansiyeline sahip yapısal ölçütlerden biri** olduğunu göstermektedir.
Ölçüt 7, eğitim için kullanılan fiziki alanların, atölye ve laboratuvarların, teknolojik donanımın ve destekleyici altyapının öğrenci sayısına uygun, yeterli, güvenli ve güncel olmasını hedeflemektedir. Birleşik değerlendirme sonuçları, altyapıya ilişkin sorunların büyük ölçüde **artan öğrenci kontenjanları ile mevcut fiziki ve teknolojik kapasite arasındaki uyumsuzluktan** kaynaklandığını ortaya koymaktadır.

<u>Değerlendirme Bulguları ve Yetersizlik Bildirimleri</u>
Birleşik nicel dağılım ve alt ölçüt analizleri dikkate alındığında, yetersizlik bildirimlerinin aşağıdaki başlıklarda yoğunlaştığı görülmektedir:
● **Fiziksel Alanların Yetersizliği:**
Bazı programlarda stüdyo alanları, prototip atölyeleri ve ortak kullanım alanlarının öğrenci sayısına oranla yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Özellikle tasarım stüdyosu ve uygulama ağırlıklı derslerde mevcut fiziki alanlar, öğrenci başına düşen çalışma alanını sınırlamakta ve eğitimin etkinliğini olumsuz yönde etkilemektedir.
● **Teknolojik Donanım ve Güncellik Sorunları:**

Bazı programlarda bilgisayar laboratuvarları ile yazılım ve donanım altyapısının güncel olmadığı görülmüştür. Bu durum, özellikle endüstriyel tasarım eğitiminin gerektirdiği CAD/CAM, dijital modelleme ve üretim süreçlerini olumsuz etkilemekte; öğrencilerin güncel teknolojilere erişimini sınırlamaktadır.

● **Güvenlik ve Erişim Sorunları:**

Atölye ve laboratuvarlarda iş sağlığı ve güvenliğine yönelik önlemlerin bazı programlarda yetersiz olduğu; bu alanların erişilebilirlik standartlarını karşılamadığı tespit edilmiştir. Özellikle engelli öğrencilerin erişimine ilişkin düzenlemelerin sınırlı olduğu görülmektedir.

● **Arşiv ve Dokümantasyon Yetersizliği:**

Bazı programlarda öğrenci projelerinin fiziksel ve dijital olarak sistematik biçimde arşivlenmesine yönelik altyapının bulunmadığı belirlenmiştir. Bu durum, hem eğitim süreçlerinin izlenebilirliği hem de programların kendi gelişimlerini değerlendirebilmeleri açısından önemli bir eksiklik olarak öne çıkmaktadır.

2025 yılında değerlendirilen programda yapılan bildirimlerin de benzer alt başlıklarda yoğunlaşması, Altyapı ölçütüne ilişkin sorunların **yıllar arasında süreklilik gösterdiğini** ve bu ölçütün yapısal bir gelişim alanı olduğunu teyit etmektedir.

İyileştirme Önerileri

Fiziki Alanların Geliştirilmesi:

Öğrenci sayısına uygun büyüklükte stüdyo ve prototip laboratuvarları oluşturulmalı; ideal olarak öğrenci başına düşen çalışma alanının artırılması hedeflenmelidir. Ayrıca sosyal ve kültürel etkinlikler için yeterli ortak alanlar planlanmalıdır.

Teknolojik Altyapının Güncellenmesi:

Dijital modelleme, prototipleme ve üretim süreçlerinde kullanılan yazılım ve donanımlar düzenli olarak güncellenmeli; lisanslı yazılımlara erişim güvence altına alınmalıdır.

Güvenlik ve Erişim Standartlarının Sağlanması:

Atölye ve laboratuvarlarda gerekli iş sağlığı ve güvenliği önlemleri alınmalı; bu alanların tüm öğrenciler için erişilebilir olması sağlanmalıdır. Engelli öğrenciler için fiziksel erişilebilirlik düzenlemeleri yapılmalıdır.

Arşiv ve Dokümantasyon Sistemlerinin Kurulması:

Öğrenci projelerinin fiziksel ve dijital olarak düzenli biçimde arşivlenmesi için uygun mekânlar ve sistemler oluşturulmalıdır. Bu arşivlerde, farklı başarı düzeylerini temsil eden örneklerin saklanması, programların eğitim kalitesini izleyebilmesine katkı sağlayacaktır.

Ölçüt 8: Kurum Desteği ve Parasal Kaynaklar

Kurumsal destek ve bütçe süreçleri, programın kalitesini ve sürdürülebilirliğini garanti altına alacak şekilde idari liderlik, mali kaynaklar ve stratejik dağıtım mekanizmalarıyla desteklenmelidir. Bütçe, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekmek, elde tutmak ve mesleki gelişimlerini desteklemek için yeterli olmalı, programın altyapı ve teçhizat ihtiyaçlarını karşılayacak bakım ve işletme desteğini içermelidir. Ayrıca, program gereksinimlerini karşılamak için teknik, idari ve hizmet kadrosu desteği, yeterli sayı ve nitelikte sağlanmalıdır.

2024 ve 2025 yıllarında gerçekleştirilen akreditasyon değerlendirmeleri birlikte ele alındığında, **Kurum Desteği ve Parasal Kaynaklar** ölçütü kapsamında toplam **10 yetersizlik bildirimi** yapıldığı görülmektedir. Bildirimlerin büyük bölümü 2024 yılında değerlendirilen programlara ait olmakla birlikte, **2025 yılında değerlendirilen programda da bu ölçüt altında yetersizlik bildirimleri yapılmıştır**. Nicel dağılım, bu ölçütün özellikle Öğretim Kadrosu ve Altyapı ölçütleri ile doğrudan ilişkili, **destekleyici ancak kritik bir yapısal alan** olduğunu göstermektedir.

Ölçüt 8, programın sürdürülebilirliğini ve gelişimini destekleyecek yeterli mali, idari ve teknik kaynakların sağlanmasını; bu kaynakların stratejik, dengeli ve uzun vadeli bir planlama

çerçevesinde yönetilmesini hedeflemektedir. Birleşik değerlendirme sonuçları, programların büyük bölümünde temel faaliyetlerin yürütülebildiğini; ancak büyüyen öğrenci sayıları ve artan altyapı gereksinimleri karşısında mevcut kaynakların yetersiz kaldığını ortaya koymaktadır.

Değerlendirme Bulguları ve Yetersizlik Bildirimleri

Birleşik nicel dağılım ve alt ölçüt analizleri dikkate alındığında, yetersizlik bildirimlerinin aşağıdaki başlıklarda yoğunlaştığı görülmektedir:

- **Bütçe Yetersizliği:**

Bazı programlarda öğretim kadrosu, altyapı ve teçhizat ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik ayrılan bütçelerin yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Artan öğrenci kontenjanları ile birlikte mevcut kaynakların program gereksinimlerini karşılamakta zorlandığı görülmektedir.

- **Akademik ve İdari Kadroya Yönelik Destek Eksikliği:**

Teknik ve idari personel sayısının yetersiz olması, öğretim elemanlarının idari iş yükünü artırmakta ve akademik çalışmalara ayrılabilecek zamanı sınırlamaktadır. Bu durum, doğrudan Öğretim Kadrosu ölçütü altında tespit edilen sorunları derinleştirmektedir.

- **Uzun Vadeli Stratejik Planlama Eksikliği:**

Bazı programlarda parasal kaynakların dağıtımı ve sürdürülebilirliğine yönelik uzun vadeli stratejik planların yeterince tanımlanmadığı görülmektedir. Kaynak kullanımına ilişkin kararların kısa vadeli ihtiyaçlara odaklandığı, uzun vadeli gelişim hedefleriyle ilişkilendirilemediği tespit edilmiştir.

- **Ekonomik Belirsizliklerin Etkisi:**

Ülke genelindeki ekonomik koşullar ve belirsizlikler, parasal kaynakların sürdürülebilir biçimde tahsis edilmesini zorlaştırmakta; bu durum programların mali planlamasını ve öngörülebilirliğini olumsuz etkilemektedir.

2025 yılında değerlendirilen programda yapılan bildirimlerin de benzer alt başlıklarda yoğunlaşması, Kurum Desteği ve Parasal Kaynaklar ölçütüne ilişkin sorunların **yıllar arasında süreklilik gösterdiğini** ve bu ölçütün programların gelişim kapasitesini doğrudan etkileyen bir alan olduğunu göstermektedir.

İyileştirme Önerileri

Bütçe ve Kaynakların Güçlendirilmesi:

Programların öğretim kadrosu, altyapı ve teçhizat ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde bütçe ayrılması sağlanmalı; mevcut kaynakların daha verimli kullanılabilmesi için düzenli değerlendirme ve önceliklendirme mekanizmaları oluşturulmalıdır.

Akademik ve İdari Kadronun Desteklenmesi:

Programlara yeterli sayıda teknik ve idari personel atanarak öğretim elemanlarının idari yükleri azaltılmalı; akademik, pedagojik ve araştırma faaliyetlerine daha fazla odaklanmaları sağlanmalıdır.

Stratejik Planlama ve Sürdürülebilirlik:

Parasal kaynakların etkin ve sürdürülebilir biçimde yönetilmesi amacıyla uzun vadeli stratejik planlar hazırlanmalı; bu planlar programın gelişim hedefleri, öğrenci sayıları ve altyapı gereksinimleriyle uyumlu olacak şekilde düzenli olarak güncellenmelidir.

Ekonomik Risk Yönetimi: Ekonomik belirsizliklerin olası etkilerini azaltmak için alternatif fon kaynakları oluşturulmalı, endüstri işbirlikleri ve araştırma projeleri gibi dış finansman olanakları araştırılmalıdır.

Paydaş Katılımının Sağlanması: Kurum destek ve kaynak planlamasında iç ve dış paydaşların aktif katılımı sağlanarak, daha kapsayıcı ve etkili bir kaynak yönetimi süreci oluşturulmalıdır.

Ölçüt 9: Organizasyon ve Karar Alma Süreçleri

Yükseköğretim kurumunun organizasyonu, rektörlük, fakülte, bölüm ve diğer alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki karar alma süreçleri, program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde yapılandırılmalıdır.

2024 ve 2025 yıllarında gerçekleştirilen akreditasyon değerlendirmeleri birlikte ele alındığında, **Organizasyon ve Karar Alma Süreçleri** ölçütü kapsamında **herhangi bir yetersizlik bildirimi yapılmadığı** görülmektedir. Nicel sonuçlar, bu ölçütün değerlendirilen programlar açısından **en güçlü alanlardan biri** olduğunu ortaya koymaktadır.
Ölçüt 9, programın organizasyon yapısının açık, tanımlı ve işlevsel olmasını; karar alma süreçlerinin şeffaf, katılımcı ve izlenebilir biçimde yürütülmesini hedeflemektedir. Birleşik değerlendirme sonuçları, programların büyük bölümünde yönetsel yapıların açık biçimde tanımlandığını ve karar alma mekanizmalarının işlediğini göstermektedir.

Ölçüt 10. Örgün Eğitimde Uzaktan Öğretim Süreci

Kurumun uzaktan/karma eğitim-öğretim politikası, örgün eğitimle uyumlu şekilde belirlenmeli ve bu süreçte paydaşların katılımı sağlanarak uzaktan eğitim etkinliklerinin izlenmesi ve iyileştirilmesi için stratejik amaçlar ve hedefler oluşturulmalıdır. Tasarım proje dersleri, mücbir sebepler dışında uzaktan verilmemelidir. Uzaktan eğitimde, program çıktıları ve kazanımlarının yapılandırılması, örgün eğitimdeki sorumluluklarla uyumlu olarak yürütülmeli ve yüz yüze eğitim ile uzaktan eğitim gereksinimleri arasındaki farkları karşılayacak esneklik sağlanmalıdır. Uzaktan öğretim süreçlerinde, öğretim elemanları ve öğrenciler tarafından sunulan tüm materyallerin fikri hakları korunmalı ve gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

İlgili ölçüt değerlendirmeden kaldırılmıştır.

4. Değerlendirilen Programların Güçlü Yönleri

2024 ve 2025 yıllarında değerlendirilen endüstriyel tasarım programlarına ait sonuçlar bütüncül olarak ele alındığında, bazı ölçütlerde ve uygulama alanlarında programların belirgin güçlü yönlere sahip olduğu görülmektedir. Bu güçlü yönler, akreditasyon sürecinde tespit edilen gelişmeye açık alanlara rağmen, programların temel akademik ve kurumsal yapılarının sağlam bir zemine oturduğunu göstermektedir.

4.1. Organizasyon ve Karar Alma Süreçlerinin İşlevselliği

Değerlendirilen programların tamamında organizasyon ve karar alma süreçlerinin açık, tanımlı ve işlevsel olduğu görülmektedir. Bölüm kurulları, komisyonlar ve görev dağılımlarının belirlenmiş olması; akademik kararların ilgili kurullar aracılığıyla alınması, programların yönetsel açıdan güçlü bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Bu durum, değerlendirmelerde Ölçüt 9 kapsamında herhangi bir yetersizlik bildiriminde bulunulmamasının temel nedenlerinden biridir.

4.2. Tasarım Eğitimi Kültürü ve Stüdyo Odaklı Yaklaşım

Programların büyük bölümünde tasarım stüdyosu temelli eğitim anlayışının güçlü olduğu görülmektedir. Proje dersleri, uygulama ağırlıklı içerikler ve stüdyo ortamında yürütülen çalışmalar, öğrencilerin tasarım sürecine aktif katılımını desteklemektedir. Her ne kadar stüdyo derslerinin yönetimi ve iş yükü dağılımına ilişkin bazı yapısal sorunlar tespit edilmiş olsa da, tasarım eğitiminin pedagojik temellerinin programlar genelinde benimsendiği ve uygulandığı söylenebilir.

4.3. Program Çıktılarının ve Eğitim Amaçlarının Tanımlı Olması

Değerlendirme sonuçları, programların büyük çoğunluğunda program eğitim amaçları ve program çıktılarının tanımlı olduğunu göstermektedir. Yetersizlikler daha çok bu amaç ve çıktılara ulaşmanın ölçülmesi, izlenmesi ve belgelendirilmesi süreçlerinde yoğunlaşmaktadır. Bu durum, kavramsal çerçevenin oluşturulmuş olduğunu; geliştirme ihtiyacının ise uygulama ve değerlendirme aşamalarında bulunduğunu ortaya koymaktadır.

4.4. Öğrenci Kabul Süreçleri ve Akademik İşleyişin Temel Düzeyde Sağlıklı Olması

Öğrenciler ölçütü kapsamında yapılan değerlendirmeler, programların öğrenci kabul, kayıt ve temel akademik süreçleri işletme konusunda genel olarak güçlü bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Öğrenci kabul koşullarının tanımlı olması, mezuniyet gerekliliklerinin açık biçimde belirlenmiş olması ve temel danışmanlık mekanizmalarının bulunması, bu ölçütte yetersizlik bildirimlerinin sınırlı kalmasının başlıca nedenleri arasındadır.

4.5. Öğretim Kadrosunun Akademik Özverisi ve Eğitime Katkısı

Nicel olarak Öğretim Kadrosu ölçütü altında yetersizlik bildirimleri bulunsa da, değerlendirme sonuçları öğretim elemanlarının yüksek özveri ile eğitim süreçlerini sürdürdüğünü ortaya koymaktadır. Artan öğrenci sayıları ve sınırlı kaynaklara rağmen proje derslerinin yürütülmesi, birebir geri bildirimlerin sağlanması ve akademik faaliyetlerin sürdürülmesi, öğretim kadrosunun programa olan bağlılığını ve katkısını göstermektedir.

4.6. Kurumsal Yapının İyileştirmeye Açık Olması

Programların büyük bölümünde kalite güvencesi, ölçme–değerlendirme ve sürekli iyileştirme kavramlarına yönelik kurumsal farkındalığın oluştuğu görülmektedir. Her ne kadar bu alanlarda sistematik uygulamalar ve kanıt üretimi geliştirmeye açık olsa da, iyileştirme ihtiyacının farkında olunması ve bu yönde girişimlerin bulunması önemli bir güçlü yön olarak değerlendirilmektedir.

4.7. Gelişim Potansiyeli Yüksek Akademik Yapı

Genel olarak değerlendirilen programlar, mevcut yetersizliklerin büyük bölümünün yapısal ve sistematik düzenlemelerle giderilebilecek nitelikte olduğunu göstermektedir. Organizasyonel yapının sağlam olması, eğitim kültürünün yerleşik olması ve öğretim kadrosunun sürece hâkimiyeti, programların orta ve uzun vadede gelişim potansiyelinin yüksek olduğuna işaret etmektedir.

5. Değerlendirilen Programların Gelişmeye Açık Yönleri

2024 ve 2025 yıllarında değerlendirilen programlara ilişkin bulgular, gelişmeye açık alanların büyük ölçüde belirli ölçütler etrafında yoğunlaştığını göstermektedir. Nicel değerlendirme sonuçları, bazı ölçütlerin diğerlerine kıyasla daha yüksek sayıda yetersizlik bildirimi içerdiğini ve bu alanların programların genel kalite güvencesi sistemini doğrudan etkilediğini ortaya koymaktadır. Bu bölümde, tespit edilen gelişmeye açık alanlar öncelik düzeylerine göre ele alınmıştır.

5.1. Yüksek Öncelikli Gelişmeye Açık Alanlar

Aşağıdaki ölçütler, hem yetersizlik bildirimlerinin sayısı hem de programın bütününü etkileme düzeyi açısından yüksek öncelikli gelişim alanları olarak öne çıkmaktadır.

Program Çıktıları (Ölçüt 3)

Program Çıktıları ölçütü, 2024–2025 döneminde en yüksek yetersizlik bildirimi yapılan ölçütlerden

biri olmuştur. Gelişmeye açık alanlar özellikle:

- Program çıktılarının ölçülmesi ve değerlendirilmesi,
- Ders bazlı ölçme araçları ile program çıktıları arasındaki ilişkinin kurulması,
- Çıktılara ulaşıldığının program düzeyinde kanıtlanması

başlıklarında yoğunlaşmaktadır. Bu alan, diğer ölçütlerle (özellikle Eğitim Planı ve Sürekli İyileştirme) doğrudan ilişkili olduğu için en kritik iyileştirme alanı olarak değerlendirilmektedir.

Eğitim Planı (Ölçüt 5)
Eğitim Planı ölçütü, nicel olarak yüksek yetersizlik yoğunluğu gösteren bir diğer alandır. Özellikle:

- Tasarım proje derslerinin yapılandırılması,
- Ders bilgi paketlerinin bütüncül ve güncel biçimde yönetilmesi,
- Seçmeli ders çeşitliliği ve genel eğitim bileşenlerinin entegrasyonu

konularında yapısal iyileştirmelere ihtiyaç duyulmaktadır. Eğitim Planı, Program Çıktıları ile doğrudan bağlantılı olduğundan, bu iki ölçütün eş zamanlı ele alınması öncelikli görülmektedir.

Öğretim Kadrosu (Ölçüt 6)
Öğretim Kadrosu ölçütü, artan öğrenci kontenjanları ile mevcut insan kaynağı arasındaki dengesizlik nedeniyle yüksek riskli alanlar arasında yer almaktadır. Gelişmeye açık başlıca konular:

- Öğretim elemanı sayısının yetersizliği,
- Uzmanlık çeşitliliğinin sınırlı olması,
- Stüdyo ve proje derslerinde artan iş yükü

olarak öne çıkmaktadır. Bu ölçütte yapılacak iyileştirmeler, doğrudan Eğitim Planı ve Program Çıktıları ölçütlerini de olumlu etkileyecektir.

5.2. Orta Öncelikli Gelişmeye Açık Alanlar

Bu gruptaki ölçütler, nicel olarak daha sınırlı sayıda yetersizlik bildirimine sahip olmakla birlikte, sistem bütünlüğü açısından önem taşımaktadır.

Program Eğitim Amaçları (Ölçüt 2)
Program Eğitim Amaçları ölçütünde yetersizlikler, daha çok:

- Paydaş katılımının sınırlı olması,
- Amaçların düzenli olarak güncellenmemesi,
- Amaçlara ulaşılıp ulaşılmadığının izlenememesi

başlıklarında yoğunlaşmaktadır. Bu ölçüt, Program Çıktıları ve Sürekli İyileştirme süreçlerinin sağlıklı işlemesi için temel bir çerçeve sunduğundan, orta vadede güçlendirilmesi gereken alanlar arasında yer almaktadır.

Sürekli İyileştirme (Ölçüt 4)
Nicel olarak daha az yetersizlik bildirimine sahip olmasına rağmen, Sürekli İyileştirme ölçütü diğer ölçütlerde üretilen verilerin anlamlı hale gelmesi açısından kritik öneme sahiptir. Gelişmeye açık alanlar:

- Verilerin sistematik olarak analiz edilmesi,
- İyileştirme kararlarının belgelenmesi,
- İyileştirme döngüsünün tamamlanması

şeklinde özetlenebilir. Bu ölçüt, yüksek öncelikli alanlarda yapılacak iyileştirmelerin sürdürülebilirliğini sağlayacak bir destek mekanizması olarak değerlendirilmelidir.

5.3. Düşük Öncelikli ancak İzlenmesi Gereken Alanlar

Bu ölçütler, mevcut değerlendirme sonuçları itibarıyla görece güçlü olmakla birlikte, uzun vadede izlenmesi gereken alanlar olarak tanımlanmıştır.

Öğrenciler (Ölçüt 1)
Öğrenciler ölçütü kapsamında yapılan yetersizlik bildirimleri sınırlı düzeydedir. Ancak:

- Geri bildirim mekanizmalarının yapılandırılması,
- Danışmanlık süreçlerinin belgelendirilmesi,
- Öğrenci hareketliliğinin teşvik edilmesi

konuları izlenmeye devam edilmelidir.

Altyapı (Ölçüt 7)
Altyapı ölçütü, bazı programlarda belirgin sorunlar içermekle birlikte, bu sorunlar büyük ölçüde kaynak ve planlama ile ilişkilidir. Fiziki alan, teknolojik donanım ve arşivleme konuları orta–uzun vadeli yatırım planları çerçevesinde ele alınmalıdır.

Kurum Desteği ve Parasal Kaynaklar (Ölçüt 8)
Bu ölçüt, diğer ölçütlerdeki iyileştirmeleri destekleyen bir çerçeve sunmaktadır. Kısa vadede doğrudan müdahale gerektiren bir risk alanı olmamakla birlikte, uzun vadeli stratejik planlama açısından izlenmesi önemlidir.

EK 1. Yetersizlik Kararlarının Ölçütler Üzerinde Dağılımı Tablosu

ENTAK ÖLÇÜTÜ	YETERSİZLİK SAYILARI				
Yetersizlik Türü	GÖZLEM	KAYGI	ZAYIFLIK	EKSİKLİK	**TOPLAM**
1. ÖĞRENCİLER	**4**	**2**	**2**	**0**	**8**
1.1 Öğrenci kabulleri: Programa kabul edilen öğrencilerin, programın kazandırmayı hedeflediği çıktıları (bilgi, beceri ve davranışları) öngörülen süreler içinde edinebilmeleri için sahip olmaları gereken nitelikler ve öğrenci kabul (uluslararası öğrenci dahil) göstergeleri belirlenmiş olmalıdır. Bu nitelikler ve göstergeler aday öğrencilere çeşitli kanallar vasıtasıyla tanıtılmalı, sürekli gözden geçirilmeli ve değerlendirilmelidir.					
1.2 Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulü, çift ana dal, yan dal ve öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan politikalar ayrıntılı olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.	1				
1.3 Öğrenci değişimi: Kurum ve/veya program tarafından başka kurumlarla yapılacak anlaşmalar ve kurulacak ortaklıklar ile öğrenci hareketliliğini teşvik edecek ve sağlayacak süreçler tanımlanmış olmalıdır.	2				
1.4 Danışmanlık ve izleme: Öğrencilerin derslerdeki başarı durumunu izleyecek ve onları ders ve kariyer planlaması konularında yönlendirecek danışmanlık hizmeti verilmelidir.		1			
1.5 Başarı değerlendirmesi: Öğrencilerin programın eğitim hedeflerine ve kazandırılması hedeflenen çıktılara başarıyla ulaşıp ulaşamadıkları, gösterdikleri performans ve gelişimleri düzenli olarak şeffaf, tarafsız ve objektif yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmeli, öğrencilere geri bildirim verecek sistemler kurulmalıdır.			1		
1.6 Mezuniyet koşulları: Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.					
1.7 Staj programları: Öğrencilerin mesleki deneyim edinmelerine yönelik staj programları, staja kabul ve staj yeri onay süreçleri tanımlanmış olmalıdır.					
1.8 Engelsiz üniversite: Eğitim-öğretim süreçlerine ilişkin engelsiz üniversite uygulamaları bulunmalı, ölçme-değerlendirme yöntemlerinde de öğrencilerin bireysel farklılıkları, engelleri ya da erişim kısıtlarını gözetilmelidir.	1				
1.9 Öğrenci geri bildirimi: Öğrencilerin genel memnuniyet seviyeleri ve dersler hakkındaki görüşleri, sistematik olarak alınmalı, sonuçları ilgili kişi ve birimlerle paylaşılmalı, şikayet ve önerileri için etkin çalışan kanallar olmalıdır.		1	1		
2. PROGRAM EĞİTİM AMAÇLARI (PEA)	**3**	**2**	**8**	**0**	**12**
2.1.1 Tanımlanan program eğitim amaçları: Değerlendirilecek program için program eğitim amaçları tanımlanmış olmalıdır.	1				
2.1.2 Tanımlanan amaçlar, ENTAK program eğitim amaçları tanımına uymalıdır, Program eğitim amaçları program çıktılarını çağrıştırmamalı ve program çıktıları ile benzer şekilde tanımlanmamalıdır.			1		
2.2 Program eğitim amaçlarının belirlenmesi: Tanımlanan amaçlar, programın çeşitli iç ve dış paydaşların sürece dahil ederek belirlenmelidir,	1		2		
2.3 Program eğitim amaçlarının yayımlanması: Tanımlanan amaçlar, kolayca erişilebilecek şekilde yayımlanmış olmalıdır.			1		
2.4 Program eğitim amaçlarının güncellenmesi: Tanımlanan amaçlar, programın, iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda uygun aralıklarla gözden geçirilmeli ve gerekli iyileştirme ve güncellemeler yapılmalıdır			2		
2.5 Kurumla uyum: Program amaçları Kurumun, Fakültenin ve Bölümün misyon ve vizyonuyla uyumlu olmalıdır.			1		

2.6.1 Program eğitim amaçlarına ulaşma a. Eğitim amaçlarına ulaşıldığını belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci kurulmuş ve işletiliyor olmalıdır.	1	2	1		
2.6.2 b. Bu süreç yardımıyla program eğitim amaçlarına ulaşıldığı kanıtlanmalıdır.					
3. PROGRAM ÇIKTILARI VE DEĞERLENDİRME	**7**	**13**	**12**	**0**	**30**
3.1.1 (d) - (c) Tanımlanan program çıktıları: Program eğitim amaçlarına uygun program çıktıları belirlenirken: c. Derslerin öğrenme çıktıları program çıktıları ile ilişkili olmalıdır. d. Program çıktıları Tablo-3.1'de sıralanan ENTAK program çıktılarını eksiksiz şekilde kapsamalıdır.	1	1	1		
3.1.2 (b) Program çıktıları TYYÇ 5. ve 6. Düzey yeterlilikleri ile ilişkili olmalıdır. Program çıktıları, eğer tanımlanmış ise, Kurum ve Fakülte temel öğrenme çıktıları ile ilişkili olmalıdır,					
3.2 Ölçme ve değerlendirme: Program çıktılarının sağlanma düzeyini dönemsel olarak belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır. (Bu süreç ağırlıklı olarak sınav, proje, ödev gibi öğrenci çalışmalarına dayanmalıdır. Sadece anketlere ve ders geçme başarı notlarına dayalı ölçme ve değerlendirme yöntemleri yetersiz sayılacaktır.) a. Oluşturulacak sistemde, öğrenci çıktıları bir ders özelinde en az iki kez değerlendirilmelidir. b. Bu sistem proje tabanlı derslerde bir öğrencinin tasarımcı olarak dersteki performansını, proje sürecini ve proje sonunda çıkan ürünün değerlendirilmesi olarak kurgulanmalıdır. c. Bu sistemde birden farklı ölçme ve değerlendirme yöntemi (sınav, proje, ödev, kısa sınav) kullanılmalıdır. d. Bu sistemde, ders başarı notlarına dayalı ölçme ve değerlendirme yöntemleri sonucunda ortaya çıkan veriler, paydaş anketleri, paydaşlarla yapılan ve sistematik toplanan görüşme notları ve/veya odak grup çalışma sonuçları ile desteklenmelidir. e. Yapılan ölçme ve değerlendirmenin güvenilirliği ve geçerliliğini sağlamak için gerekli önlemler alınmalıdır f. Yapılan ölçme ve değerlendirme yöntemleri şeffaf, açıklanabilir olmalıdır. g. Tasarım proje derslerinin en az dönem sonu değerlendirmesi jüri değerlendirme sistemi ile yapılmalıdır. Dönem sonu organize edilen jürilerde üyelerin en az biri dersin eğiticileri haricinde olmalıdır	1	1	1		
3.3 Program çıktılarına ulaşma: Endüstriyel Tasarım programları mezuniyet aşamasına gelmiş olan öğrencilerinin program çıktılarını sağladığını kanıtlamalıdır.					
PÇ 3.1 Yaratıcı problem tanımlama, çözüme yönelik fikir geliştirme, eleştirel düşünme ve edindiği bilgileri sentezleyerek çözüm önerileri oluşturma					
PÇ 3.2 Tasarım sürecini planlama, yönetme ve yürütme		1			
PÇ 3.3 Tasarım odaklı araştırma planlama, yürütme ve sonuçlarını tasarım sürecine aktarma		1			
PÇ 3.4 Temel tasarım ve görsel organizasyon öge ve ilkeleri ile düşünebilme ve fikirlerini iki ve üç boyutlu olarak ifade edebilme	1				
PÇ 3.5 Kullanıcının ihtiyaçlarını saptama, beklentilerini öngörme ve tasarım sürecine entegre etme		1	1		
PÇ 3.6 Bireysel çalışma ve ekip çalışması yürütebilme		1	3		
PÇ 3.7 Endüstriyel Tasarım alanının farklı disiplinler ile ilişkisini anlama ve disiplinler arası ve çok disiplinli çalışmalar yapabilme			1		
PÇ 3.8 Uluslararası ortamlarda iletişim kurabilme ve mesleki gündemi takip edebilme	2	1			
PÇ 3.9 Tasarımın sürekli değişen bağlamlarının farkında olarak, bağımsız, yaşam boyu öğrenme yaklaşımı geliştirme	1		1		
PÇ 3.10 Tasarımda, sosyo-kültürel, sosyo-ekonomik ve çevresel bağlamın farkında olma ve toplumun ve çevrenin yararını gözetme		1	1		

PÇ 3.11 Endüstriyel tasarımın yerel ve küresel ölçekte tarihsel gelişimine etki eden sanatsal ve kültürel konuları yorumlayabilme			1		
PÇ 3.12 Mesleki uygulamada iş modelleri, izlenmesi gereken etik ilkeler ve kanun ve yönetmelikler konusunda bilgi sahibi olma		3	1		

PÇ 3.13 Endüstriyel Tasarım kapsamına giren malzeme ve üretim teknolojisini bilme ve tasarım sürecinde kullanma					
PÇ 3.14 Endüstriyel tasarım alanında teknolojik gelişime hakim olma, ihtiyaç duyulan teknolojik araçları kullanabilme	1	1	1		
PÇ 3.15 Tasarım fikir ve çözümlerini ilgili iletişim araç ve yöntemleri ile ifade edebilme		1			
4. SÜREKLİ İYİLEŞTİRME	**0**	**1**	**3**	**0**	**4**
4.1 Kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır.			2		
4.2 Bu iyileştirme çalışmaları, başta Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilgili alanlar olmak üzere, programın gelişmeye açık tüm alanları ile ilgili, sistematik bir biçimde toplanmış, somut verilere dayalı olmalıdır.		1	1		
5. EĞİTİM PLANI	**9**	**4**	**8**	**0**	**20**
5.1 Eğitim planı (müfredat): Eğitim programı, "Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi" (TYYÇ) kapsamında belirlenen program hedefleri ile uyumlu olmalıdır. Eğitim programı ders bilgi paketleri hazırlanmış biçimde okul/bölüm web sitesinde duyurulmalıdır. Ders bilgi paketleri dersin amacı, beklenen çıktıları, kredisi, AKTS karşılığı ve haftalık ders saatini içermelidir.	2	1			
5.2 Eğitim planını uygulama yöntemi: Eğitim planının uygulanmasında kullanılacak eğitim yöntemleri, istenen bilgi, beceri ve davranışların öğrencilere kazandırılmasını garanti edebilmelidir.	1		2		
5.3 Eğitim planı yönetim sistemi: Eğitim planının öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişimini sağlayacak bir eğitim yönetim sistemi bulunmalıdır. Eğitim planında yer alan derslerin uygulanması, istenen bilgi, beceri ve yetkinliklerin öğrencilere kazandırılması için gerekli yöntemler ve değerlendirme ölçütlerini içeren ders izlenceleri hazırlanmalıdır.	1	1			
5.4.1 (b) Eğitim planında öngörülen seçmeli ders sayısının en az iki katı kadar ders bilgi paketleri ile yer almalıdır.	2	1	1		
5.4.2 (c) Tasarım proje (stüdyo) dersleri 4 yıl boyunca toplam en az 72 AKTS ya da en az 40 kredi olacak şekilde eğitim programında yer almalıdır. Proje derslerinin tamamının aynı günde olmaması beklenir.					
5.4.3 (d) Tasarım Kuram ve Yöntemleri ile ilgili zorunlu dersler 4 yıl boyunca toplam en az 20 AKTS ya da en az 12 kredi olacak şekilde eğitim programında yer almalıdır.			1		
5.4.4 (e) Tasarım Teknolojilerine yönelik bilgi ve beceri altyapısı ile ilgili zorunlu dersler 4 yıl boyunca toplam en az 20 AKTS ya da en az 12 kredi olacak şekilde eğitim programında yer almalıdır.					
5.4.5 (f) Eğitim programının içeriğini bütünleyen ve program amaçları doğrultusunda yabancı dil, matematik, fizik, sosyal ve idari bilimler, temel bilgisayar kullanımı ve programlama, vb. gibi derslerden oluşan genel eğitim programda yer almalıdır.	2				
5.4.6 (g) Eğitim programında öğrencilerin mesleki uygulama ortamlarında (fabrika, atölye, ofis gibi) deneyim edinebileceği stajlar yer almalıdır.	1				
5.4.7 (h) Tasarım proje derslerinde tasarım problemi öğrencilere basılı veya kalıcı bir formatta (tasarım föyü, tasarım iş tanımı) sunulmalıdır.			2		
5.4.8 (i) Tasarım proje derslerinde tamamı bireysel ve tamamı ekip çalışması çalışmasına dayalı projeler verilmelidir.		1	2		
6. ÖĞRETİM KADROSU	**1**	**17**	**2**	**0**	**17**
6.1.1 (a) Öğretim kadrosunun sayıca yeterliliği: Öğretim kadrosu öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını, üniversiteye hizmeti, mesleki gelişimi, sanayi, mesleki kuruluşlar ve işverenlerle ilişkiyi sürdürebilmeyi sağlayacak şekilde sayıca yeterli olmalıdır.		2			
6.1.2 (b)Bu sayı programın tüm alanlarını kapsayacak biçimde olmalıdır.		2			

6.2 Öğretim kadrosunun nitelikleri: Öğretim kadrosu nitelik bakımından programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlayacak yeterlilikte olmalıdır. a. Öğretim üyelerinin yarısından fazlasının Lisans derecesi Endüstri Ürünleri Tasarımı veya Endüstriyel Tasarım olmalıdır. b. Öğretim kadrosu Ürün Tasarımı, Endüstriyel Tasarım Kuram ve Yöntemleri ile Endüstriyel Tasarım Teknolojileri alt alanlarını temsil eden uzmanlığa sahip öğretim elemanlarından oluşmalıdır. c. Bölümde birden fazla program yürütülüyor ise (ör. İngilizce ve Türkçe, örgün ve ikinci öğretim), programların her biri için 6.3.a'da belirtilen asgari öğretim üyesi sayısı ayrı ayrı hesaplanmalıdır. d. Laboratuvarlarda görev yapmak üzere en az bir teknisyen veya uygulamalı birim öğretim görevlisi istihdam edilmelidir.	1	3			
6.3 İş yükü, teşvik ve destekler: Öğretim elemanlarının görev ve sorumlulukları ile iş yükü dengesi gözetilmeli, sağlanan teşvik ve destekler yeterli olmalıdır. a. Stüdyo dersleri için gerekli asgari öğretim elemanı sayısı, en fazla 15 öğrenciye bir öğretim elemanı düşecek şekilde hesaplanmalıdır. b. Öğretim elemanlarının ders yükleri, mesleki gelişmeleri ile toplum, bilim ve sanata katkıları için yapacakları araştırma ve çalışmalara olanak tanıyacak oranlarda olmalıdır. c. Tam zamanlı öğretim elemanlarına akademik çalışmalarını yürütebilmeleri için, bilimsel toplantılara katılım, araştırma fonları, ücretsiz izin vb. destek ve izinler sağlanmalıdır. d. Akademik bilgi alışverişi için kısa süreli konuk öğretim elemanı, konuk jüri üyesi ve konferans vermek üzere katılım desteklenmeli, program yapılmalıdır.		5			
6.4 Atama ve yükseltme: Öğretim üyesi atama ve yükseltme kriterleri programın amaçlarını sağlamaya ve akademisyenlerin niteliklerini geliştirmeye yönelik olarak belirlenmiş ve uygulanıyor olmalıdır.		1			
6.5 İdari kadro: Program yöneticileri, programın kalite düzeyini geliştirmek için yeterli zaman ayırabilmelidir. Eğitime yardımcı teknik personel, uzman kadro ve idari işler için sekreterya yeterli olmalıdır.		4	2		
7. ALTYAPI	**9**	**6**	**1**	**0**	**13**
7.1 Eğitim için kullanılan alanlar ve teçhizat: Stüdyolar, derslikler, okuma ve çalışma salonları, atölyeler, sergileme alanları, ve laboratuvarlar gibi fiziki mekânlar, öğrenci sayısına göre planlanmalı, eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli ve öğrenmeye yönelik bir atmosfer hazırlamaya yardımcı olmalıdır. Fiziki mekânlar, büyüklüğüne ve fonksiyonuna göre uygun aydınlatma, karartma, havalandırma, ses ve görüntü sistemlerine sahip olmalıdır. a. Her öğretim yılı için öğrenci sayısını ikame edecek büyüklükte en az bir (1) stüdyo mekanı olmalıdır. Bu mekanların öğrenci başına üç (3) m2 çalışma alanı düşecek şekilde düzenlenmesi beklenir. b. Metal, ahşap, plastik, kil, alçı, kağıt vb. malzemelerin işlenebileceği makine teçhizat içeren bir maket ve prototip laboratuvarı olmalıdır. Laboratuvarın en az 100 m2 atölye alanı olması beklenir.	3	2			
7.2 Diğer alanlar ve altyapı: Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarına olanak veren, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, mesleki faaliyetlere ortam yaratarak, mesleki gelişimlerini destekleyen ve öğrenci-öğretim üyesi ilişkilerini canlandıran uygun altyapı mevcut olmalıdır.					
7.3 Bilgisayar ve enformatik altyapısı: Bilgisayar ve enformatik altyapıları, programın eğitim amaçlarını destekleyecek doğrultuda, öğrenci ve öğretim üyelerinin bilimsel ve eğitsel çalışmaları için yeterli düzeyde olmalıdır a. Dijital 2 boyutlu ve 3 boyutlu yüzey ve katı modelleme ile hızlı prototipleme formatlarında çalışan lisanslı yazılım ve donanım (CAD/CAM) içeren bir dijital modelleme ve üretim laboratuvarı olmalıdır. b. Öğrencilerin güncel yazılımları kullanabilecekleri bir bilgisayar laboratuvarı olması beklenir.	3	1			

7.4 Kütüphane: Kütüphanede Endüstriyel tasarım alanına ilişkin ulusal ve uluslararası basılı yayınlar, ders kitapları, ve dergi abonelikleri bulunmalıdır. Her bir ders ile ilgili kaynak kitapların ve dergilerin son baskıları ve ayrıca çevrimiçi erişime açık elektronik veri tabanları olmalıdır.					

7.5 Özel önlemler: Öğretim ortamında ve öğrenci laboratuvarlarında gerekli güvenlik önlemleri alınmış olmalıdır. Engelliler için altyapı düzenlemesi yapılmış olmalıdır.	2	2			
7.6 Arşiv: Öğrenci projelerini, fiziksel modelleri depolamak ve korumak için bir mekan ve ayrıca proje ve model görsellerini içeren bir dijital arşiv olmalıdır. İki ve üç boyutlu proje çıktılarının iyi, orta ve zayıf örnekleri akreditasyon değerlendirmelerinin yürütülebilmesine elverecek sürede (2 yıl) fiziksel olarak arşivlenmelidir.	1	1	1		
7.7 Uzaktan öğretim altyapısı a. Kurum, uzaktan öğretim sürecini yönetebilecek donanımsal, yazılımsal ve ağ kaynakları açısından gerekli ve yeterli altyapıya sahip olmalıdır. b. Yukarıda bahsedilen altyapı elemanları, uzaktan öğretim süreçlerinde, bu süreçlere uygun olarak adapte edilebilmeli ve tüm kullanıcıların bu olanaklara erişimleri sağlanmalıdır.					
8. KURUM DESTEĞİ VE PARASAL KAYNAKLAR	**4**	**5**	**0**	**0**	**9**
8.1 Kurumsal destek ve bütçe süreci: Üniversitenin idari desteği, yapıcı liderliği, parasal kaynaklar ve dağıtımında izlenen strateji, programın kalitesini ve bunun sürdürülebilmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.		2			
8.2 Bütçenin öğretim kadrosu açısından yeterliliği: Kaynaklar, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekecek, tutacak ve mesleki gelişimini sürdürmesini sağlayacak yeterlilikte olmalıdır.	2	1			
8.3 Altyapı ve teçhizat desteği: Program için gereken altyapıyı temin etmeye, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek parasal kaynak sağlanmalıdır.	1	1			
8.4 Teknik, idari ve hizmet kadrosu desteği: Program gereksinimlerini karşılayacak destek personeli ve kurumsal hizmetler sağlanmalıdır. Teknik ve idari kadrolar, program çıktılarını sağlamaya destek verecek sayı ve nitelikte olmalıdır.	1	1			
9. ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
9 Yükseköğretim kurumunun organizasyonu ile rektörlük, fakülte, bölüm ve varsa diğer alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki tüm karar alma süreçleri, program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.					
10. UZAKTAN/KARMA ÖĞRETİM SÜRECİ	**0**	**2**	**1**	**0**	**3**
10.1 Uzaktan/karma eğitim-öğretim politikası: Kurumun örgün eğitimde uzaktan öğretim politikası bulunmalı; yoksa mevcut politika belgelerinde uzaktan eğitimle ilişki kurulmalıdır. a. Uzaktan eğitim politikası geliştirme ve uzaktan eğitim etkinliklerinin izlenmesi ve iyileştirilmesine yönelik stratejik amaç ve hedefleri bulunmalı ve bunlar belirlenirken paydaşların katılımı sağlanmalıdır. b. Tasarım proje dersleri mücbir sebepler dışında tamamıyla uzaktan verilmemelidir.			1		
10.2 Uzaktan öğretimde kullanılan yöntemler: Örgün eğitimde uzaktan öğretim sürecinde program çıktıları ve kazanımlarının yapılandırılması programın sorumluluğunda yürütülmeli; yüz yüze ve uzaktan eğitim gereksinimi farklılıklarını karşılayabilecek esnekliğe sahip olmalı, uzaktan eğitim-öğretim sürecine özgü belirlenmiş yöntem ve yaklaşımları bulunmalıdır.		1			
10.3 Uzaktan öğretim sürecinde fikri haklar: Örgün eğitimde uzaktan öğretim süreçlerinde yer alan derslerde, öğretim elemanı ve öğrenenlerce sunulan ve üretilen tüm materyal ve ürünlerin korunması ve fikri haklarının gözetilmesine ilişkin gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.		1			
TOPLAM YETERSİZLİK SAYISI	**30**	**49**	**37**	**0**	**116**